

Octant

ontwikkelingsgericht
onderwijs

icbs van
agora

Anti pestbeleid met protocol

April 2013

Inhoudsopgave

1.	Visie van de school	3
	Waarom een anti pestprotocol	3
2.	Wat is pesten	4
2.1.	Wat is pesten?	4
2.2.	Definitie van pesten	4
3.	Stroomschema pestprotocol	5
4.	Toelichting stroomschema	6
5.	Preventieve aanpak	7
5.1.1.	Investeren in een positieve groep	7
5.1.2.	Duidelijke en positief gestelde regels	7
5.1.3.	Grenzen leren aangeven met de STOP methode	7
5.1.4.	Veilig internet	7
5.1.5.	Positieve aandacht voor elk kind	7
6.	Pesten signaleren	8
6.1.1.	Wat te doen als er sprake is van pestgedrag	8
7.	Aanvullende informatie (tips voor hulp aan de betrokkenen)	9
7.1.	Hulp aan de pester	9
7.1.1.	Mogelijkheden voor de begeleiding van de pester:	9
7.2.	Hulp aan het gepeste kind	9
7.2.1.	Mogelijkheden voor de begeleiding van de gepeste leerling	10
7.3.	Betrekken van de zwijgende middengroep	10
7.4.	Wat ouders kunnen doen	10
7.4.1.	Ouders van gepeste kinderen	10
7.4.2.	Ouders van pesters	10
7.4.3.	Alle andere ouders	11
8.	Vertrouwenspersoon	12

1. Visie van de school

Waarom een anti pestprotocol

Op Octant vinden het belangrijk dat ieder kind zich veilig kan voelen. We werken hard aan een veilig en prettig schoolklimaat. Helaas komt pesten voor, ook op onze school. Met een pestprotocol maken wij duidelijk dat we pesten een serieus probleem vinden. Ook maken we inzichtelijk wat we doen om pesten zoveel mogelijk te voorkomen en wat we doen als pesten toch voorkomt.

2. Wat is pesten

2.1. Wat is pesten?

Pesten uit zich in gedragingen als het uiten van bedreigingen, slaan, schoppen en ander fysiek geweld, verbaal geweld, zoals schelden, uitlachen, belachelijk maken, buitensluiten en roddelen.

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Het verschil kan als volgt worden weergegeven:

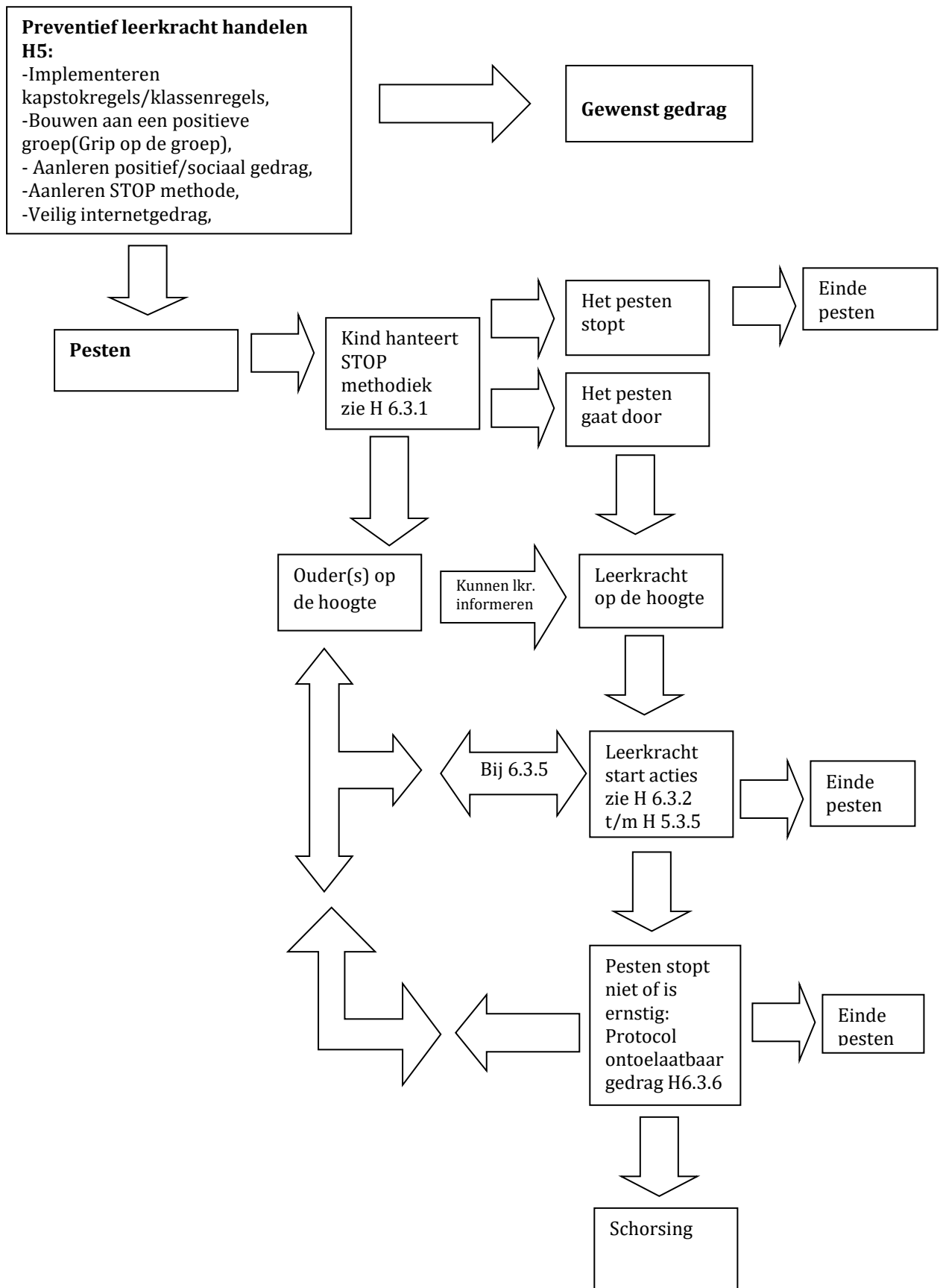
Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend 'slachtofferschap'	Steeds hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak / voortdurend

2.2. Definitie van pesten

We kunnen pesten als volgt definiëren:

“Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, waarbij er sprake is van een ongelijkwaardige relatie.”

3. Stroomschema anti pestprotocol

4. Toelichting stroomschema

Het stroomschema verwijst naar de door de leerkracht te nemen stappen in Hoofdstuk 5 van dit protocol.

De STOP methode is een aanpak die de kinderen op school leren en schoolbreed wordt gehanteerd.

Het protocol ontoelaatbaar gedrag wordt schoolbreed toegepast.

5. Preventieve aanpak

5.1.1. Investeren in een positieve groep

Op Octant proberen we pestgedrag zoveel mogelijk te voorkomen. De sfeer in de klassen en in de hele school is daarom van groot belang. Om het ontstaan van een positieve groep te bevorderen, besteden wij vooral in het begin van een nieuw schooljaar veel aandacht aan groepsvormende activiteiten en het aanleren en implementeren van klassenregels, schoolregels en routines. In de bovenbouw wordt daar bij gebruik gemaakt van de methode ‘Grip op de groep’.

5.1.2. Duidelijke en positief gestelde regels

Iedere klas besteedt aandacht aan de drie kapstokregels:

- we horen er allemaal bij
- we houden rekening met elkaar
- we zorgen goed voor alle spullen

Door het schooljaar heen wordt wekelijks (of vaker indien nodig) aandacht besteed aan het onderhouden van het groepsklimaat en aan het aanleren van positief sociaal gedrag.

5.1.3. Grenzen leren aangeven met de STOP methode

Kinderen leren om hun grenzen aan te geven en om te gaan met grensoverschrijdend gedrag van anderen. We hanteren daarbij de STOP-methode.

5.1.4. Veilig internet

In groep 5 en groep 7 wordt de lessenserie Veilig Internet gegeven.

5.1.5. Positieve aandacht voor elk kind

In elke groep staat wekelijks een leerling op positieve wijze centraal als ‘helpend handje’, ‘zonnetje’ of ‘VIP’. Er wordt aandacht besteed aan de talenten/kwaliteiten van dit kind.

6. Pesten signaleren

In de klas, de school en op het plein is er toezicht van leerkrachten en andere volwassenen. Deze stimuleren de naleving van regels, een goede omgang met elkaar en signaleren ongewenst gedrag. Bij ongewenst gedrag wordt direct ingegrepen.

Helaas speelt pestgedrag zich vaak af buiten het zicht van de leerkracht. Niet ieder kind durft dit gedrag vervolgens bij de leerkracht te melden. Wij vinden het daarom van groot belang dat ouders zo snel mogelijk contact op nemen met de leerkracht, als er signalen zijn van pestgedrag.

6.1 Wat te doen als er sprake is van pestgedrag

6.1.1.

Kleine plagerijen worden met en door de kinderen zelf afgehandeld (STOP methode).

6.1.2.

Is er sprake van pestgedrag dan maakt de leerkracht aan alle betrokkenen duidelijk dat er sprake is van pestgedrag en dat dit moet stoppen.

6.1.3.

Het gepeste kind kan rekenen op de hulp van de leerkracht en aan de pester wordt duidelijk gemaakt welk gedrag niet wordt geaccepteerd. In voorkomende gevallen worden medeleerlingen aangesproken op hun verantwoordelijkheid. (Zie hieronder.)

6.1.4.

Er worden afspraken gemaakt met de pester en het slachtoffer.

6.1.5.

Is er sprake van ernstig pestgedrag of van herhaald pestgedrag dan kan er, afhankelijk van de situatie, een straf of consequentie volgen voor de pester (niet buitenspelen, later naar huis, etc.). De leerkracht informeert de ouders van het slachtoffer en de ouders van de pester en maakt afspraken over het vervolg. Dit wordt vastgelegd in ParnasSys.

6.1.6.

Is dit niet afdoende, dan treedt het stappenplan ontoelaatbaar gedrag in werking.

7. Aanvullende informatie (tips voor hulp aan de betrokkenen)

7.1.Hulp aan de pester

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten.

Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

7.1.1Mogelijkheden voor de begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen).
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak?
- Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
  - Een problematische thuissituatie
  - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
  - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
  - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
  - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; Centrum Jong.

7.2 Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen.

Beide vormen van gedrag zijn ‘aangeleerd’, in de zin van ‘reacties op uitstoting’. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden.

In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, of zelfverdediging, kanjertraining goede interventies.

7.2.1 Mogelijkheden voor de begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten. Inzicht geven in eigen gedrag. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren. Zoeken en oefenen van een andere reactie.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).

Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

7.3 Betrekken van de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

7.4 Wat ouders kunnen doen

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

7.4.1.Ouders van gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Breng de leerkracht van uw kind wel op de hoogte van wat er speelt.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

7.4.2.Ouders van pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Blijf rustig: elk kind loopt kans een pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

7.4.3. Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

8. Vertrouwenspersoon

Als een kind wordt gepest ligt het voor de hand dat het hiermee naar de ouders of naar de eigen leerkracht gaat. Het kind kan ook terecht bij de vertrouwenspersoon op school, dit zijn de intern begeleiders van de school. De vertrouwenspersoon zal dan met het kind bespreken welke stappen genomen kunnen worden en volgt daarbij dit protocol.

Krijgt de vertrouwenspersoon informatie dat het pesten niet adequaat door de betrokken leerkracht (-ten) wordt opgepakt, dan informeert zij de directie. Is daar geen gehoor, dan kan deze besluiten om het probleem voor te leggen aan de door het bestuur aangestelde vertrouwenspersoon.

De intern begeleider kan ook zelf contact leggen met de vertrouwenspersoon van Agora , bijvoorbeeld ter advisering.

De vertrouwenspersoon van school kan worden ondersteund door schoolmaatschappelijk werk van stichting Agora. Dit gebeurt nadat de directeur hierover is geïnformeerd.